

Väärtpaberituru seaduse muutmise seadus

§ 1. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 15 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „suurema kui 8 000 000-eurose koguväärtusega“ tekstiosaga „vähemalt 12 000 000-eurose koguväärtusega“;

3) paragrahvi 15 lõiked 3 ja 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 artikli 14a lõikes 1 nimetatud isikud võivad samas artiklis nimetatud tingimustel otsustada väärtpaberite avalikul pakkumisel koostada samas artiklis nimetatud jätkuprospekti.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 artikli 15a lõikes 1 nimetatud isikud võivad samas artiklis nimetatud tingimustel otsustada väärtpaberite avalikul pakkumisel koostada samas artiklis nimetatud kasvuemissiooniprospekti.“;

4) paragrahvi 15 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „koguväärtusega 1 000 000–8 000 000 eurot“ tekstiosaga „koguväärtusega vähemalt 1 000 000 eurot, kuid vähem kui 12 000 000 eurot“;

5) paragrahv 32 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 36 lõike 1 punktis 3 ja § 142 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna „registreerimine“ sõnaga „kinnitamine“ vastavas käändes;

7) paragrahvi 46¹ lõike 1 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „85⁴–85⁷“ tekstiosaga „85⁴–85⁶“;

8) paragrahvi 47 lõike 1¹ punkti 2 täiendatakse pärast tekstiosa „kes teeb kauplemiskohas niisuguseid tehinguid,“ tekstiosaga „mis on osa likviidsuse juhtimisest või“;

9) paragrahvi 47 lõike 1¹ punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahv 85⁷ tunnistatakse kehtetuks;

11) paragrahvi 87³ lõiked 11 ja 12 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 87⁴ lõike 6 teisest lausest jäetakse välja tekstiosa „, võttes muu hulgas arvesse käesoleva seaduse § 87³ lõigete 11 ja 12 kohaselt avalikustatud teavet“;

13) paragrahvi 88⁶ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kliendi korralduste süsteemne täitja (edaspidi *süsteemne täitja*) on investeerimisühing, kes täidab organiseeritult, sagedasti ja korrapäraselt kliendi korraldusi seoses

omakapitaliväärtpaberitega oma arvel väljaspool kauplemiskohta ning korraldamata mitmepoolset süsteemi või kes otsustab võtta endale süsteemse täitja staatuse.“;

14) paragrahvi 88⁶ lõiked 5–7 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 88⁶ lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 94 lõikes 7 asendatakse sõnad „lubatud heitkoguse ühikute“ sõnadega „heitkoguse ühikute“;

17) paragrahvi 119⁷ lõiked 3–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kauplemisteabe aruannete avalikustaja on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 34 nimetatud isik.

(4) Kauplemiskoondteabe esitaja on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 35 nimetatud isik.

(5) Aruandlussüsteemi korraldaja on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 36 nimetatud isik.“;

18) paragrahvi 124⁶ täiendatakse lõigetega 8¹ ja 8² järgmises sõnastuses:

„(8¹) Korraldaja kehtestab meetmed ja rakendab neid, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 22b sätestatud andmete kvaliteedinõuete täitmine.

(8²) Reguleeritud turul peab olema vähemalt kolm olulisel määral aktiivset osalejat, kellel on võimalik hinna kujundamiseks kõigi teiste osalejatega vahetada teavet.“;

19) paragrahvi 136¹ lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „Korraldajal on õigus väärtpaberiga kauplemine ajutiselt peatada või piirata seda“ sõnadega „väärtpaberiturul valitsevate äärmuslike olude või“;

20) paragrahvi 136¹ lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „Korraldaja määrab kauplemise ajutise peatamise“ sõnadega „või piiramise“;

21) paragrahvi 136¹ täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„(5) Korraldaja avalikustab oma veebilehel teabe asjaolude kohta, mille korral tuleb kauplemine peatada või seda piirata, ja põhimõtete kohta, mille alusel määratakse kindlaks selleks kasutatavad peamised tehnilised parameetrid.

(6) Kui korraldaja ei peata ega piira kauplemist vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule, hoolimata väärtpaberi või selle väärtpaberiga seotud väärtpaberite olulise hinnamuutusega kaasnenud ohust ühe või mitme turu korra- või õiguspärasele toimimisele, on inspektsioonil õigus võtta turgude korra- või õiguspärase toimimise taastamiseks asjakohaseid meetmeid, sealhulgas rakendada käesoleva seaduse § 235 punktides 7¹, 7⁹ ja 7¹⁰ sätestatud õigusi.“;

22) paragrahvi 137¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Aktsiate suhtes, millel on väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda väljastatud rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (edaspidi *ISIN-kood*), või aktsiate suhtes, millel on Euroopa Majanduspiirkonna ISIN-kood ja millega kaubeldakse kolmanda riigi

kauplemiskohas kohalikus vääringus või Euroopa Majanduspiirkonna välises vääringus, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõike 1 punktis a, ning mille likviidsuse seisukohast kõige kohasemaks turuks olev kauplemiskoht asub kolmandas riigis, võib korraldaja kohaldada sama hinnasammu, mida kohaldatakse selles kolmanda riigi kauplemiskohas.“;

23) paragrahv 147¹ tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 163¹ lõike 7 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „§-des 134⁴, 136¹, 137¹ ja 147¹“ tekstiosaga „§-des 134⁴, 136¹ ja 137¹“;

25) paragrahvi 163¹ lõike 7 teises lauses asendatakse tekstiosa „§ 124⁶ lõigetes 1 ja 5–7“ tekstiosaga „§ 124⁶ lõigetes 5–7“;

26) paragrahvi 163¹ lõike 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(13) Mitmepoolsel kauplemissüsteemil ja organiseeritud kauplemissüsteemil peab olema vähemalt kolm olulisel määral aktiivset osalejat, kellel on võimalik hinna kujundamiseks kõigi teiste osalejatega vahetada teavet.“;

27) paragrahvi 163⁴ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Mitmepoolse kauplemissüsteemi ja organiseeritud kauplemissüsteemi korraldaja kehtestab meetmed ja rakendab neid, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 22b sätestatud andmete kvaliteedinõuete täitmine.“;

28) paragrahvi 163⁶ lõike 1 punktis 4 asendatakse tekstiosa „kaubatuletisinstrumentide ja lubatud heitkoguse väärtpaberitega“ tekstiosaga „kaubatuletisinstrumentide, heitkoguse ühikute või nende tuletisinstrumentidega“;

29) paragrahvi 163¹⁰ pealkiri ja lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 163¹⁰. Kaubatuletisinstrumentide ja heitkoguse ühikute tuletisinstrumentide positsioonide haldamine

(1) Kui kauplemiskohas kaubeldakse kaubatuletisinstrumentidega või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentidega, rakendab kauplemiskoha korraldaja kaubatuletisinstrumentide või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentide positsioonide haldamise kontrolli.“;

30) paragrahvi 163¹⁰ lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) saada juurdepääs asjakohastele dokumentidele kaubatuletisinstrumentis või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides võetud positsiooni või riskipositsiooni suuruse ja eesmärgi või võetud kohustuse kohta, samuti teabele kaudse osaluse, kooskõlastatult positsioonide omandamise kokkulepete ja vara või kohustuste kohta alusvara turul, sealhulgas asjakohasel juhul positsioonide kohta, mida hoitakse liikmete ja turuosaliste vahendusel heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides või kaubatuletisinstrumentides, millel on sama alusvara ja samad omadused, teistes kauplemiskohtades ja väljaspool kauplemiskohta tehtud majanduslikult samaväärsetes tehingutes“;

31) paragrahvi 163¹¹ lõike 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kauplemiskohas kaubeldakse kaubatuletisinstrumentide või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentidega, on kauplemiskoha korraldaja kohustatud:

1) avalikustama kauplemiskohtade kohta, kus kaubeldakse optsioonidega, kord nädalas kaks aruannet, millest üks ei hõlma optsioone, kauplemiskohas kauplemisele võetud erinevates

kaubatuletisinstrumentides või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides hoitavate koondpositsioonide kohta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikute kategooriate kaupa;

2) avalikustama kauplemiskohtade kohta, kus optioonidega ei kaubelda, kord nädalas aruande, milles käsitletakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud elemente;

3) esitama vähemalt kord päevas inspeksioonile täieliku aruande kõigi kauplemiskohas tehinguid tegevate isikute, sealhulgas kauplemiskoha osaliste ja nende klientide kaubatuletisinstrumentides või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides hoitavatest positsioonidest;

4) esitama käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud aruanded inspeksioonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele.“;

32) paragrahvi 163¹¹ lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Kauplemiskoha korraldaja liigitab kaubatuletisinstrumentis või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides positsiooni hoidvad isikud nende põhitegevuse laadi põhjal järgmiselt:“;

33) paragrahvi 163¹¹ lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„4) heitkoguse ühikute tuletisinstrumentide puhul heiteallika või õhusõiduki käitaja, kellele kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduses sätestatud kohustusi;“;

34) paragrahvi 163¹¹ lõigetes 3–6 asendatakse tekstiosa „lõike 1 punktis 1“ tekstiosaga „lõike 1 punktides 1 ja 2“;

35) paragrahvi 163¹² pealkiri ning lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 163¹². Kaupleja aruandluskohustus

(1) Investeeringusühing, kes kaupleb kauplemiskohas kauplemisele võetud kaubatuletisinstrumentide või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentidega väljaspool kauplemiskohta, esitab inspeksioonile vähemalt kord päevas aruande positsioonide kohta, mille ta on võtnud väljaspool kauplemiskohta tehtud majanduslikult samaväärsetes tehingutes, samuti kuni lõppkliendini oma klientide ja nende klientide positsioonide kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artiklile 26 ning, kui see on asjakohane, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1227/2011 artiklile 8.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui kaubatuletisinstrumentide või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentidega kaubeldakse olulises mahus enam kui ühes jurisdiktsioonis asuvates kauplemiskohtades, millest suurima kauplemismahuga kauplemiskoht on registreeritud Eestis.“;

36) paragrahvi 163¹² lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „kaubatuletisinstrumentides“ sõnadega „või heitkoguse ühikute tuletisinstrumentides“;

37) paragrahvi 235 punkt 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 artikli 30 lõike 1 punktis a viidatud rikkumiste korral keelata investeeringusühingus, võrdlusaluse halduris või järelevalvealuses sisendandmete esitajas juhtimiskohustusi täitval isikul nimetatud määruse tähenduses või muul füüsilisel isikul, kes rikkumise eest vastutab, ajutiselt oma arvel väärtpaberitehingute tegemine;“;

38) paragrahvi 235 täiendatakse punktidega 7⁹ ja 7¹⁰ järgmises sõnastuses:

„7⁹) nõuda mis tahes isikult positsiooni või riskipositsiooni suuruse vähendamist;

7¹⁰) piirata mis tahes isiku õigust kaubatuletisinstrumentidesse investeerimiseks, sealhulgas kaubatuletisinstrumentide positsioonipiirangute kehtestamisega;“;

39) paragrahvi 235 täiendatakse punktidega 7¹¹ ja 7¹² järgmises sõnastuses:

„7¹¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 artikli 30 lõike 1 punktis a viidatud rikkumiste korral keelata investeerimisühingus juhtimiskohustusi täitval isikul nimetatud määruse tähenduses või muul füüsilisel isikul, kes rikkumise eest vastutab, ajutiselt juhtimiskohustuste täitmine investeerimisühingus, võrdlusaluse halduris või järelevalvealuses sisendandmete esitajas;

7¹²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 14 või 15 sätestatud keelu korduva rikkumise korral keelata investeerimisühingus, võrdlusaluse halduris või järelevalvealuses sisendandmete esitajas juhtimiskohustusi täitval isikul nimetatud määruse tähenduses või muul füüsilisel isikul, kes rikkumise eest vastutab, vähemalt kümneks aastaks juhtimiskohustuste täitmine investeerimisühingus, võrdlusaluse halduris või järelevalvealuses sisendandmete esitajas;“;

40) paragrahvi 237¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 artiklites 3, 5 ja 6, artikli 7 lõigetes 1–11 ja 12a, artiklites 8, 9 ja 10, artikli 11 lõigetes 1 ja 3, artikli 14a lõikes 1, artikli 15a lõikes 1, artikli 16 lõigetes 1, 2 ja 3, artiklites 17 ja 18, artikli 19 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 20 lõikes 1, artikli 21 lõigetes 1–4 ja 7–11, artikli 22 lõigetes 2–5, artikli 23 lõigetes 1, 2, 3, 4a ja 5 ning artiklis 27, samuti käesoleva seaduse § 15 lõikes 7 sätestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 700 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

41) paragrahvi 237¹⁹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 3 lõikes 1 või 3, artikli 4 lõikes 3, artiklis 5, artiklis 6, artikli 7 lõikes 1, artikli 8 lõikes 1, artikli 8a lõikes 1 või 2, artiklis 8b, artiklis 10, artikli 11 lõikes 1, 1a, 1b või 3, artikli 11a lõikes 1, artikli 12 lõikes 1, artikli 13 lõikes 1 või 2, artikli 14 lõikes 1, 2 või 3, artikli 15 lõikes 1, 2 või 4, artikli 17 lõikes 1, artikli 20 lõikes 1, 1a või 2 või artikli 21 lõikes 1, 2 või 3 sätestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

42) paragrahvi 237³⁰ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „artikli 19 lõigetes 1–3, 5–7 ja 11“ tekstiosaga „artikli 19 lõigetes 1, 2, 3, 5, 6, 7 ja 11“;

43) paragrahvi 237³⁰ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 0,8 protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest või kuni 1 000 000 eurot, kui käibel põhinev rahatrahvi summa on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 31 lõike 1 punktides a, b ja d–h nimetatud asjaolusid arvesse võttes ebaproportsionaalselt väike, või kuni kolmekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

44) paragrahvi 237³⁸ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 0,8 protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest või kuni 1 000 000 eurot või kuni kolmekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

45) paragrahvi 237³⁹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 0,8 protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest või kuni 1 000 000 eurot, kui käibel põhinev rahatrahvi summa on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 31 lõike 1 punktides a, b ja d–h nimetatud asjaolusid arvesse võttes ebaproportsionaalselt väike, või kuni kolmekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

46) paragrahvi 237⁴⁰ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni kaks protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest või kuni 2 500 000 eurot, kui käibel põhinev rahatrahvi summa on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 31 lõike 1 punktides a, b ja d–h nimetatud asjaolusid arvesse võttes ebaproportsionaalselt väike, või kuni kolmekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

47) paragrahvi 237⁶⁸ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „kellade sünkroniseerimise kohustuse“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 22c lõikes 1 sätestatud kohustuse“;

48) paragrahvi 237⁷⁴ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „artikli 28 lõikes 1 või 2“ tekstiosaga „artikli 28 lõikes 1“;

49) paragrahvi 237⁷⁶ pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 237⁷⁶. Kauplemissjargsete riskivähendusteenuste andmete säilitamise kohustuse rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 31 lõikes 3 nimetatud andmete registreerimise ja säilitamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.“;

50) seadust täiendatakse §-ga 237⁹¹ järgmises sõnastuses:

„§ 237⁹¹. Kauplemisskoondteabe esitajale andmete edastamise nõuete ja edastatavate andmete kvaliteedinõuete rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 22a lõigetes 1 ja 5–8 ning artikli 22b lõikes 1 sätestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas või kuni 10 protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest.“;

51) seadust täiendatakse §-ga 237⁹² järgmises sõnastuses:

„§ 237⁹². Korralduste voo eest tasu saamise keelu rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 artikli 39a lõikes 1 sätestatud keelu rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas või kuni 10 protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest.“;

52) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/790, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (ELT L, 2024/790, 08.03.2024)“.

§ 2. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1, 7–15, 18–24, 26, 27, 29–36, 41 ja 47–52 jõustuvad 2025. aasta 29. septembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 3 jõustub 2026. aasta 5. märtsil.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 2, 4, 37, 39 ja 43–46 jõustuvad 2026. aasta 5. juunil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Vabariigi Valitsus 2025

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

.....

.....